

slovesna sv. maša. Potem bo ob enajstih zborovanje v Čitalnici. Dnevni red: 1. Poročilo osnovnega odbora o sedanjem družbenem stanju; 2. račun o prejetih davkih; 3. volitev družbenega vodstva, nadzornišva in razsodništva, ter 4. razgovor o podružničnih nasvetih. Vabijo se torej vsi, ki imajo na veliki skupščini posvetovalno in glasovalno pravico, to so: pokrovitelji, zastopniki podružnic in po udje družbenega vodstva, za zdaj osnovnega odbora, k obilni udeležbi. Podružnični zastopniki smejo tudi na mesto sebe pooblaščenca izmed družbenikov poslati. — Ob enem se ustanovljene podružnice opominjajo, če katera še nima stalnega načelnništva, naj ga nemudoma izvoli ter si potem tudi zastopnika za veliko skupščino izbere in oboje precej družbenemu vodstvu (osnovnemu odboru) le-sem naznani. Na vsakih 50 družbenikov je 1 zastopnik. Osnovni odbor

družbe sv. Cirila in Metoda.

Iz Spodnjega Doliča. (O volitvi.) Tukajšnji občinski zastop, kateri se da še „komandirati“ gosp. Pučniku, imel je 15. dne t. m. po svoji zapoznenji navadi svojo enostransko volitvo, katera je bila pa samo v Vitanju marljivo razglašena, v Št. Florijanu pa celo opuščena. Ker je pa polovico občanov vsled tega postopanja seveda izostala, bilo je mogoče napovedati le protest zoper izvolitev. Primorani smo, vložiti ga zavoljo goropadnih reči, ki smo jih uboge reve morali v liberalnej 6letni dobi (Pučnikovega uradovanja) pretrpeti. Dozdaj zapeljani in s silo pritiskani volilci pa si naj zapomnijo, da je njihov malik tudi v nemškem (!) Vitanju ob vso „korajžo“, celo na stran potisnjen in da je edini Križan, ki je za občinsko vodstvo zmožen, z delom že tudi preobložen. Pri nas bi se za slovenskega kmeta smelo v sredini občine in le slovensko uradovati in zato bi se dalo tudi zdatno manjšo plačo storiti tako, kakor se je pred časom znanega rogovileža godilo. Naj bi se izvolil za župana — mož, ne mevža, tak, ki bode znal v soglasju s svojimi svetovalci in odborniki odločevati, ne pa za vsako malenkost v trg hoditi plunkov lizat. Ljubi Bog nam je dal pamet, da jo rabimo, ne pa do jo obešamo na klin.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. S „črno vojsko“ bode resnica. Dotična postava je že dobila najvišje potrjenje. — Drž. zbor sedaj pridno zboruje in ima večkrat po dve seji na den. Grof Taaffe je odgovoril dr. Mengerju gledé znanih dogodkov v Ljubljani, da ne čuti potrebe početi kaj zoper mestni zastop, še manj pa zoper deželno vlado; tudi ne meni, da bi se bilo nemštvo tam v resnici žalilo. Tudi mi to mislimo, kajti nezreli rokodelski in drugi učenci pač nimajo po-

dobe za to, da bi nemški narod žalili, „srčnim“ turnarjem pa nekaj strahu ni bilo na škodo, čemu so se vtikali v reč, ki ne spada v njih področje? — Carine na petrolej bi se sedaj jemalo po dva gold. v zlatu, ko bi še ogerski drž. zbor pritrdil sklepu, ki so ga v našem drž. zboru s šestimi (160 proti 154) glasovi v seji dne 18. t. m. vzprejeli. To bode pa težko. — S sežiganjem mrličev ne bode nič, kajti ne čuti vlada nobene potrebe za tisto, človek pa tudi ne vé, čemu da bi ga bilo treba. Veseli bili bi ga k večjemu — zločini. — Svet se čudi, kako da je prišel c. kr. namestnik k zboru šulvereina v Solnem gradu. Misli se, da je bilo to na željo grofa Taaffeja, to pa bi bilo znamenje, da mu je ponemčevalno delovanje šulvereina po godu. Mogoče je to že in kakor kaže pri nas, kjer so vladni možje prav gostoma celo v odboru šulvereinskih krajnih skupin, je prav lahko. Kaj poreko k temu naši poslanci? Tu bi bila interpelacija umestna. — V Gradcu pripravljajo šulverein veliko veselico za 1. dne julija. Graško glasilo c. kr. vlade sledi tem pripravam čudo, kako vestno in podoba je, da celo z veseljem. Ako napravi kedaj družba sv. Cirila in Metoda, slov. šulverein, v Ljubljani podobno veselico, gotovo se ne izgodi od nje takisto. — Na barju kraj Ljubljani je velika povodenj, ki je vsled dežja nastala, naredila tamošnjim kmetom več kakor za 100.000 gl. škode. Tu bi pač bilo pomoči treba. — Dež. bolenišče v Ljubljani je zadnje nedeljo obhajalo svojo 100letnico. — C. kr. vlada v Celovcu naglašá ostro, da se ne smejo mrličji pod kako cerkvo odslej nikakor več pokopati. Po selih in vaseh na Koroškem gori letos prav pogosto, večkrat užge strela, en den baje na 7 krajih, a rada je kriva oguja zlobna roka. — Na Goriškem so sedaj prepovedani vsi večji shodi in božji poti, to pa za to, da se ubrani koleri vhod v deželo; zakaj imajo jo že čisto blizu na italijanski meji. — V Trstu snujó drž. obrtno šolo ali učiti ima se v njej samo v italijanskem jeziku. — V Pazinu so pri volitvah v mestni zastop zmagali Hrvati. Lahoti se jeze vsled propada in dolžé vlado, da jim ga je ona kriva. — Drž. zbor v Pesti vzprejel je načrt nagodbe z avstrijsko skupino dežel, kakor mu ga je vlada predložila. — Rabuki zavoljo generala Janskija je sedaj konec, zaprli so hkrati blizu 1500 ljudi. — V Banjaluki in v Travniku naredi c. kr. vlada dva nova bataljona iz domačih prebivalcev. Vseh skup bode sedaj 2700 domačih vojakov v Novi Avstriji; njih obnašanje je neki izbornó.

Vnanje države. V novih ali obnovljenih državah na Balkanu izmanjkuje jim denarja. Se ve, da to lahko, kajti nove naprave zró veliko denarja. Bolgari pa tudi Srbi so vsled tega že v hudih stiskah. — S prestolnim go-

vorom, s katerim je bolgarski knez odprl novo „sobranje“ (drž. zbor) niso Rusi nič kaj zadovoljni, ker jim preveč cika na Turško. — Nemški cesar, Viljelm, pride kakor druga leta tudi letos na Solnograško v Gostinjske toplice ter ostane ondi kake tri tjedne. Knez Bismark pa pojde kakor po navadi v Kissingen. Pravijo, da je tudi on imel svoje roke v tem, ko so pok. bavarskega kralja devali pod varuha. Ni mu več zaupal. No sedaj, ko se je kralj tako žalostno vkončal, obrnile se bodo stvari drugače, ali pa Bismarku na ljubo, to je še vprašanje. — Pogreb kralja Ljudevita II. bil je seveda veličasten, iz vseh strani so prišli principi vladnih rodbin, da se ga vdeležijo v imenu svojih rodbin. Od naše cesarske rodovine je bil cesarjevič Rudolf, a sedaj se je že vrnil na Dunaj. — Ljudstvo je po vsem Bavarskem razburjeno in obsoja ministerstva, da je bilo s pokojnim kraljem tako ravnalo. No mi menimo, da je bilo že treba nekaj storiti a sodimo, da se je seglo pretrdo po nesrečnem, toda ljudstvu ljubem kralju. Kakó da se pa posemal razvijó stvari na Bavarskem, ni nam še možno razpoznavati. — Pri delalcih na Belgijskem ni ostalo dolgo pri miru. V Monskem okraju klati se drhal, močna kacih 600 mož, od mesta do mesta ter sili delalce, naj ustavijo delo. Rdeče bandero v rokah kričé po republiki. Oj ta bi jim pa že dala dela! — Na Francoskem imajo republiko, toda delalcem se ne godi za las bolje, kakor po drugih državah. — Drž. zbor, ki kljubuje ministru Gladstonu, ter je zavrgel njegov načrt o irski samoupravi, dobi od kraljice slovo, ter se začó že priprave za nove volitve. Gladstone upa, da zmaga njegova stranka. V svojem oklicu do svojih volilcev razvija minister kaj lepe misli in je le čudno, da se mu nasprotuje v stvari, ki odpravlja, pa še ne popravi do cela sto- in stoletne krivice, ki jo trpé ubogi Irci. — V Rimu so bile dopolnilne volitve v mestni zastop, katoliška stranka je v njih storila precej korak naprej, kajti 18 njenih mož je voljenih. Kolera širi se po italijanskih deželah, posebno v okraju Ferrara, kjer jih v eni občini (Codigoro) pomrje po 25 na den. Iz bersaglierskega polka v mestu Vittorio je že nekaj vojakov vsled kolere umrlo. — V Derby, deželi zapadne Avstralije, našli so nove žile zlata. Ljudi, zlata željnih, prihaja sedaj veliko tje, toda redek je, ki se vrne še iz njih in še ta s praznim žepom, druge pa ali pomoré prebivalci ali jih vkonča bolezen.

Za poduk in kratek čas.

Spomini iz minolih časov.

Na trojiško nedeljo pomika se vsako leto iz stolne cerkve v Gradcu velika procesija po

imenitnijih ulicah na glavni trg in od todi h kipu presv. Trojice. Ta je stal ondi do novejših časov a sedaj stoji višje na skitem trgu karmeliškem.

Liberalna gospoda v mestnem zastopu je tako hotela, vse eno pa se godéva še slej, kakor prej una procesija po istih ulicah, samo da se pomakne sedaj h kipu na karmeliški trg, kamor jej poprej ni bilo treba. Tudi ni nič manjša, pač pa še je, kakor se poročá brž večja, kakor je bila v prejšnjih časih. Baš letošnja je bila velikanska.

Kip in procesija do njega ima imenitno izgodovino in ona je zanimiva tudi za nas, kajti kip se je na stroške vseh štajarskih prebivalcev vzdignil s tal in ko so ga lani popravljali pobiralo se je za-nj tudi po naših župnijah. Zato damo radi prostora spisu, ki razpravlja na kratko izgodovino kipa ter se v tem naslanja na raziskave slavnega historika dr. Rih. Peinlicha.

Leta 1680 je bila kuga po Štajerskem sploh, osobito pa v Gradcu brezusmiljeno daviti, in je zato iz mesta večina ljudi pobegnila. Ostali, kar jih še ni zbolelo, so se dne 6. julija v velikanski procesiji pomikali za presv. rešnjim Telesom katero so po poglavitnih ulicah mesta nosili. Ko je procesija na veliki trg dospela, se je ondi vstavila in molitev je vtihnila. Cesarski namestnik Jurij Friderik grof Mersperg, obdan od duhovskih in svetnih dostojanstvenikov je množici pokazal z belim križem zaznamovane hiše po trgu, v katerih se je kuga bila že vdomačili, in je ljudi spomnil na smrtno nevarnost, v kateri se vsi prebivalci znajdejo. Potem opozori ljudi, da zamore le trojedini Bog tukaj pomagati, zato se hočejo k njemu zaupljivo obrniti. In zdaj je namestnik v imenu deželnega vojvode in vse dežele storil slovesno obljubo, da hočejo ondi v potolaženje pravične jeze božje in odstranjenje hude kuge v čast presvete Trojice postaviti kip, obdan s podobami poglavitnih kužnih patronov. Vse ljudstvo je zaklicalo na ves glas: Amen in je padlo na kolena, da bi prejelo blagoslov s presv. rešnjim Telesom.

Že 16. julija je vlada poslala na vse prelate, plemenitaše, mesta in trge v deželi naročila, naj se po vsej deželi nabirajo v ta namen milodari. Na dotičnem kraju so postavili leseno štatvo. Ker kuga ni prenehala, je dne 18. avgusta šla k dotični štatvi zopet procesija in ondi je Runski opat, ki je procesijo vodil, služil pred izpostavljenim presvetim rešnjim Telesom slovesno sv. mešo, po kateri so se molile litanije vseh svetnikov, naj bi Bog šibo milostljivo odvrnil. Tako je bil storjen začetek procesij, ki se je potem vsaka leto na trojiško nedeljo tje opravljala.

(Dalje prihodnjic.)